

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ของสำนักงานคลังจังหวัดร้อยเอ็ด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ของสำนักงานคลังจังหวัดร้อยเอ็ด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕**

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘)
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการงาน อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในกรมบัญชีกลางที่มีประสิทธิภาพ

การระบุความเสี่ยง (Risk identification)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- ☐ ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ☐ ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☒ ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ/งาน

๑. การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องมีการลงทะเบียนทรัพย์สิน(ครุภัณฑ์) หรือลงบัญชีสินทรัพย์
๒. การเบิกจ่าย

ตารางที่ ๑ : ระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องมีการลงทะเบียนทรัพย์สิน (ครุภัณฑ์) หรือลงบัญชีสินทรัพย์ ๑.๑ การจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญา บุคลากรบางคนขาดความรู้ความเข้าใจและความรอบคอบเกี่ยวกับการระบุ ตรวจสอบ และแยกประเภททรัพย์สิน ๑.๒ การตรวจรับงาน/การเบิกจ่ายเงิน/การลงทะเบียนสินทรัพย์ ความผิดพลาดจากการแยกประเภทครุภัณฑ์ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการตรวจสอบการลงทะเบียนครุภัณฑ์	✓ ✓	
๒	การเบิกจ่ายงบประมาณ เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ		✓

จากคำอธิบาย : รายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น (อธิบายให้ละเอียด ชัดเจนมากที่สุด)

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor
- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่า มีโอกาสเกิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor

ตารางที่ ๒ : แสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องมีการลงทะเบียน ทรัพย์สิน (ครุภัณฑ์) หรือลงบัญชีสินทรัพย์ ๑.๑ การจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญา ๑.๒ การตรวจรับงาน/การเบิกจ่ายเงิน/ การลงทะเบียนสินทรัพย์		✓ ✓		
๒	กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ			✓	

คำอธิบาย : ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์แสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/
ความเสี่ยงการทุจริต แยกตามรายสีไฟจราจร

- ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถเฝ้าระวังความรอบคอบระมัดระวัง
ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน
หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน ยากต่อการควบคุม หรือไม่มี
อำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก
คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้
อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๓ : เมทริกส์ระดับความเสี่ยง ๒ มิติ (Risk level matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓ ๒ ๑	๓ ๒ ๑	
๑	การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องมี การลงทะเบียนทรัพย์สิน (ครุภัณฑ์) หรือลงบัญชีสินทรัพย์			
	๑.๑ การจัดซื้อจัดจ้าง/ ลงนามสัญญา	๓	๒	๖
	๑.๒ การตรวจรับงาน/ การเบิกจ่ายเงิน/ การลงทะเบียนสินทรัพย์	๓	๓	๙
๒	การเบิกจ่ายงบประมาณ เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ	๓	๓	๙

คำอธิบาย : ให้นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูง - สูงมากที่เป็นสีส้มและสีแดง (จากตารางที่ ๒) มาหาค่าความเสี่ยงรวม โดยนำระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

- **ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง** มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้
 - ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าเป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ (ค่า MUST อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒)
 - ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต (ค่า SHOULD อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น)
- **ระดับความรุนแรงของผลกระทบ** มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

หากกิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน นั้น

 - เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคราชการ หรือมีผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม (Financial) หรือมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย (Customer/User)
ค่าความรุนแรงอยู่ในระดับ ๒ หรือ ๓
 - มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน (Internal Process) หรือการเรียนรู้ องค์กรความรู้ (Learning & Growth)
ค่าความรุนแรงอยู่ในระดับ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๔ : การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยง	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
การจัดซื้อจัดจ้าง/ ลงนามสัญญา	พอใช้		ปานกลาง	
การตรวจรับงาน/ การเบิกจ่ายเงิน/ การลงทะเบียนสินทรัพย์	พอใช้			ค่อนข้างสูง
เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ	อ่อน			สูง

คำอธิบาย: ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จากตารางที่ ๓) มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริตว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ ๓ ระดับ ดังนี้

- ดี หมายถึง จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงินไม่มีรายจ่ายเพิ่ม
- พอใช้ หมายถึง จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้และเข้าใจ
- อ่อน หมายถึง จัดการไม่ได้หรือได้เพียงเล็กน้อย การจัดการเพิ่มเกิดรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๕ : แผนบริหารความเสี่ยง

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง การใช้งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ที่	รูปแบบ พฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องมีการลงทะเบียนทรัพย์สิน (ครุภัณฑ์) หรือลงบัญชีสินทรัพย์ ๑.๑ การจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญา บุคลากรบางคนขาดความรู้ความเข้าใจและความรอบคอบเกี่ยวกับการระบุตรวจสอบและแยกประเภททรัพย์สิน ๑.๒ การตรวจรับงาน/การเบิกจ่ายเงิน/การลงทะเบียนสินทรัพย์ ความผิดพลาดจากการแยกประเภทครุภัณฑ์ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการตรวจสอบการลงทะเบียนครุภัณฑ์	แผนบริหารความเสี่ยง - เพิ่มประสิทธิภาพและนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาบริหารจัดการงานจัดซื้อจัดจ้างสินทรัพย์ที่มีรายการครุภัณฑ์หรือทรัพย์สินที่ต้องลงทะเบียนสินทรัพย์ - สร้างความรู้ ความเข้าใจระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง
๒	การเบิกจ่ายงบประมาณ เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ	แผนบริหารความเสี่ยง (เชิงเฝ้าระวัง) สร้างความรู้ ความเข้าใจระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายและชี้ให้เห็นโทษของการกระทำผิด

คำอธิบาย: ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk-Control Matrix Assessment (ตารางที่ ๔) ที่มีค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตนั้นๆ (หากพบว่ามีความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับต่ำหรือค่อนข้างต่ำ ให้พิจารณาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวัง หรือเลือกกระบวนการ/การดำเนินงานอื่นที่อาจเกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต มาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)